

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกัดเซาะชายฝั่งทะเล
และพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ
People's Opinions on Dam Construction for Coastal Erosion Protection
and Mangrove Forest Area Project at Sawang Atom Village, Khlong Dan
Sub - district, Bang Bo District, Samut Prakan Province

ศุภวิชญ์ ฝอยทอง* กิติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม
Supavit Foithong*, Kitichai Rattana, Apichart Pattaratuma
สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์^{*,2,3}
Forest Resource and Environmental Administration Forestry Kasetsart University
Supavit.f@ku.th

Received: September 9, 2022 Revised: November 2, 2022 Accepted: December 7, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และ 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างของการศึกษา คือ ประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 169 ครัวเรือน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลากเลขที่บ้านของประชาชนในพื้นที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สำหรับวิธีวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบแบบที (t-test) และการทดสอบแบบเอฟ (F-test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 (p-value = .05)

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 45.50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก มีภูมิลำเนาอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 131,390.53 บาทต่อปี มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 32.94 ปี เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เคยมีประสบการณ์การป้องกันกัดเซาะชายฝั่งทะเล ได้รับจากการดำเนินโครงการ และมีความรู้เกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับมาก และระดับความคิดเห็นของประชาชนตัวอย่างที่ศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์การป้องกันกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการได้รับประโยชน์จากโครงการ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ศุภวิษณุ ฝอยทอง กิติชัย รัตน์นะ อภิชาติ ภัทรธรรม

โครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

คำสำคัญ: ความคิดเห็น ประชาชน เขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลน

Abstract

The work aimed to study the eco-social characteristics of people who settled at Ban Sawangarom in Tambon Klongdan of Bangbo district, and to examine the opinions and the factors that affected their opinions on the dam construction to prevent the soil erosion. The samples used in the study were 169 households based on Yamane' formula and a simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. Statistics used were t-test, and F-test.

The results found that the subjects were mainly were males, their average age being 45.50 years. Their educational level was a primary school. They were locals. Their average household income was 131,390.53 baht per year, an average settlement period was 32.94 years. They were members of a social group, having experienced in preventing coastal erosion, and received from the implementation of the project and knowledge about the project at a high level. Their average views on the dam construction was found at a high level with an average score of 3.93. The factors affecting people opinions on dam construction for coastal erosion protection and mangrove forest area project at Sawang Arom village in Khlung Dan sub – district of Bang Bo district, Samut Prakan province were household income, social group membership, information, coastal erosion prevention experience and benefits from the project.

Keywords: Opinions, People, Project of Dam Construction to Prevent Coastal Erosion and Mangrove Forest Area.

บทนำ

ป่าชายเลนเป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ระบบนิเวศของป่าชายเลนประกอบไปด้วยพืชและสัตว์นานาชนิดที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันเป็นลูกโซ่ เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำวัยอ่อนที่รอการเจริญเติบโต ซึ่งถือได้ว่าเป็นระบบนิเวศที่มีความสลับซับซ้อนและเปราะบาง แต่ในปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลนมีแนวโน้มลดลงและเกิดความเสื่อมโทรมมาอย่างต่อเนื่อง โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2560) ระบุไว้ว่า ในอดีตที่ผ่านมาเมื่อปี พ.ศ. 2504 ป่าชายเลนของประเทศไทยมีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 2.30 ล้านไร่ (ร้อยละ 0.72 ของพื้นที่ประเทศ) ในระยะ 25 ปีต่อมาพื้นที่ป่าชายเลนได้ลดลงอย่างรวดเร็ว โดยในปี พ.ศ. 2529 มีพื้นที่ป่าชายเลน 1.22 ล้านไร่ หรือลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง พื้นที่ป่าชายเลนยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มถูกบุกรุกเพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2534 พื้นที่ป่าชายเลนคงเหลือเพียง

1.08 ล้านไร่ (ร้อยละ 0.33 ของพื้นที่ประเทศ) คิดเป็นพื้นที่ป่าชายเลนถูกบุกรุกทำลาย 1.22 ล้านไร่ (ร้อยละ 54 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2504) และลดลงเหลือ 1.05 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2539 แต่หลังจากนั้นพื้นที่ป่าชายเลนได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภาครัฐได้มีนโยบายการฟื้นฟูป่าชายเลนมากขึ้น เช่น การปลูกป่าทดแทน การลดการบุกรุกทำลายป่า ส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2547 พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้นเป็น 1.49 ล้านไร่ และจากการสำรวจพื้นที่ป่าชายเลนในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2552 พบว่า มีพื้นที่ป่าชายเลนจำนวน 1.52 ล้านไร่ จากสถานการณ์ป่าชายเลนถูกบุกรุกทำลายดังกล่าว ส่งผลให้เกิดกระแสการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกยกระดับเป็นค่านิยมของประชาชนทั่วไปอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนให้มีความยั่งยืน ทั้งนี้ในอดีตที่ผ่านมาปัญหาหนึ่งที่ส่งผลต่อการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลน ได้แก่ การกัดเซาะชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศต่าง ๆ ที่มีอาณาเขตติดกับทะเลที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้น อีกทั้งยังสร้างความเสียหายเป็นมูลค่าสูงขึ้น เนื่องจากมูลค่าที่ดินชายฝั่งมีมูลค่าสูงขึ้นตลอดเวลา ซึ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2559 ชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะเป็นระยะทางโดยประมาณ 168 กิโลเมตร จำแนกเป็นการกัดเซาะบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ประมาณ 160 กิโลเมตร และการกัดเซาะบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันอีก 8 กิโลเมตร (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2560) รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ยกประเด็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติ และได้มอบหมาย ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างเป็นระบบ คำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การมีส่วนร่วมรวมถึงส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ อีกทั้งยังเกิดความยั่งยืนในระยะยาว แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จำแนกเป็น 3 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการสีขาว (White measure) คือ การดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการกัดเซาะชายฝั่ง โดยกำหนดโซนและมาตรการการใช้พื้นที่ที่เหมาะสม (2) มาตรการสีเขียว (Green-Softer measure) คือ การดำเนินงานเพื่อรักษาเสถียรภาพชายฝั่งโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับพื้นที่ข้างเคียง โดยเหมาะกับบริเวณที่มีชายฝั่งทะเลแบบปิด คลื่นขนาดเล็ก ชายฝั่งมีความลาดชันต่ำ และ (3) มาตรการสีเทา (Gray-Harder measure) คือ การดำเนินงานเพื่อรักษาเสถียรภาพชายฝั่ง โดยใช้โครงสร้างทางวิศวกรรมที่เหมาะสมกับบริเวณชายฝั่งทะเลเปิด คลื่นขนาดใหญ่ ชายฝั่งมีความลาดชันสูง (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2561) นอกจากนี้ การกัดเซาะชายฝั่งทะเลข้างต้นทำให้พื้นที่ป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งทะเลที่ถูกกัดเซาะได้รับผลกระทบ ส่งผลทำให้ป่าชายเลนในพื้นที่ดังกล่าวลดลงตามไปด้วย

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดหนึ่งในท้องที่ภาคกลางที่ได้ประสบกับปัญหาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่อง จากสถิติข้อมูลพบว่า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ราบลุ่มและเป็นดินเลน และมีปัญหาน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงมากที่สุดของประเทศ รุกกินความยาวชายฝั่งทะเลรวม 47 กิโลเมตร ในพื้นที่ 6 ตำบล พื้นที่ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะไปประมาณ 11,104 ไร่ ในช่วงปี 2510-2548 โดยเชื่อว่าอีก 20 ปีข้างหน้า (ปี 2568) จะถูกกัดเซาะอีกประมาณ 37,657 ไร่ ส่งผลทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการแก้ไขสภาพปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล และปัญหาที่ส่งผลทำให้ป่าชายเลนในพื้นที่เสื่อมโทรมลงดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2560 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในท้องที่จังหวัดสมุทรปราการอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น โครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ศุภวิชัย ผอยทอง กิติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม

อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ถือได้ว่าเป็นมาตรการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ แต่เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีหน่วยงานหรือผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาก่อน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์แห่งนี้ เพื่อต้องการทราบว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการดังกล่าวอยู่ในระดับใด และการดำเนินโครงการดังกล่าวในมุมมองของประชาชนในพื้นที่สามารถทำให้พื้นที่ป่าชายเลนบริเวณหลังเขื่อนได้รับการป้องกันและเพิ่มมากขึ้นมากน้อยเพียงใด สามารถฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำในพื้นที่ได้หรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินโครงการดังกล่าวในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม นำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนในพื้นที่ให้สามารถอำนวยประโยชน์ต่อประชาชนและทุกภาคส่วนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ รวมจำนวน 290 ครัวเรือน และได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 169 ครัวเรือน
2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล การได้รับประโยชน์จากโครงการ และความรู้เกี่ยวกับโครงการ
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ รวมจำนวน 290 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยนำจำนวนครัวเรือนประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อแทนค่าในสูตรทำให้ได้จำนวน

กลุ่มประชาชนตัวอย่าง เท่ากับ 168.12 ครั้วเรือน จึงได้กำหนดการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชาชนตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 169 ครั้วเรือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีวิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและดัดแปลงแบบสอบถามของผู้ที่เคยศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องลักษณะเดียวกับการศึกษาครั้งนี้ นำมาปรับปรุงและแก้ไขคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา ครอบคลุมตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของการศึกษา คำถามในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Closed-Ended Questionnaire) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนตัวอย่าง 2) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และ 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนที่เกี่ยวกับโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

2.2 การทดสอบแบบสอบถาม มีวิธีการทดสอบ ดังต่อไปนี้

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัยทางสังคมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่า IOC และตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป ผลการตรวจสอบค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.98

2) การทดสอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดลองใช้ (Pre-Test) กับประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนท้องที่ตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อทดสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ของคำถามทุกข้อในแบบสอบถาม และ ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคำถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้วิธีการของ Cronbach's alpha (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า .80 ผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .958

3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและทดสอบแล้วมาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องที่ตรวจพบ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมไว้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษาต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการนำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการทดสอบและแก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับประชาชนตัวอย่างในหมู่บ้านเป้าหมาย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มุ่งเน้นเก็บข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน ประชาชนที่ตั้งอยู่ใกล้กับโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับการดำเนินโครงการ เป็นผู้ที่มีรับรู้ถึงผลกระทบหรือประโยชน์ในการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นหลัก และเป็นครัวเรือนตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในแบบสอบถามมากที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ทุกฉบับ (Editing) ทำการลงรหัส (Coding) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ศุภวิษณุ ฝอยทอง กิติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย พร้อมแสดงค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการวัดระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการที่ศึกษา ใช้คำถามในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่าของ Likert's Scale (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2531) แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ตัวเลือก กำหนดการให้คะแนนคำตอบ ดังนี้ 1) เห็นด้วยมากที่สุด ได้ 5 คะแนน 2) เห็นด้วยมาก ได้ 4 คะแนน 3) เห็นด้วยปานกลาง ได้ 3 คะแนน 4) เห็นด้วยน้อย ได้ 2 คะแนน และ 5) เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน จากเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวสามารถนำมากำหนดเป็นอันตรภาคชั้นและความหมายระดับความคิดเห็นได้ ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนที่ศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนที่ศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนที่ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนที่ศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนที่ศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้สถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 (p-value = .05) หรือมีความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95

ผลการวิจัย

1. **ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคมของประชาชน** ผลการศึกษาด้านเพศ พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชาย ร้อยละ 57.99 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 42.01 ด้านอายุ พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษามีอายุเฉลี่ย 45.50 ปี มีอายุมากที่สุด 75 ปี และมีอายุน้อยที่สุด 20 ปี ด้านระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 45.56 รองลงมาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 13.02 น้อยที่สุดมีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 2.96 ด้านอาชีพหลัก พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 42.60 รองลงมามีอาชีพประมงเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 13.30 ด้านภูมิลำเนา พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้านแห่งนี้

ร้อยละ 63.90 ในส่วนที่เหลือมีภูมิลำเนาย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่น ร้อยละ 36.10 ด้านรายได้ของครัวเรือน พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 131,390.53 บาทต่อปี ด้านระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 32.94 ปี มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานมากที่สุด 73 ปี และมีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานน้อยที่สุด 3 ปี ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 73.37 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 26.63 ด้านประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ร้อยละ 71.60 ไม่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ร้อยละ 28.40 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาได้รับประโยชน์ จากการดำเนินโครงการ ร้อยละ 71.60 และด้านความรู้เกี่ยวกับโครงการ พบว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 65.09 และมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 34.91

2. ระดับความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

2.1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อนำคะแนน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลน บ้านสว่างอารมณ์มาหาค่าเฉลี่ยการตอบคำถามแต่ละข้อและทุกข้อของประชาชนตัวอย่างทุกราย แล้วนำไป เปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนตัวอย่างที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อน ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 แปลความหมาย ได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลน บ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก สามารถจำแนกระดับ ความคิดเห็นออกเป็น 3 ด้านได้ ดังนี้ 1) ด้านความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 อยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ รายละเอียดระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล และพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

การมีส่วนร่วม	Mean	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ	3.92	0.73	ระดับมาก
ด้านการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่	3.95	0.77	ระดับมาก
ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่	3.92	0.73	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	3.93	0.75	ระดับมาก

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ศึกษาได้แบ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวออกเป็นกลุ่มตามลักษณะเฉพาะหรือตามความเหมาะสมของตัวแปรอิสระ ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏ ดังนี้

1) ระดับการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งระดับการศึกษาของประชาชนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มประชาชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ (2) กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (3) กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ (4) กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับ ปวช./ปวท./ปวส./อนุปริญญาหรือสูงกว่า (Mean = 3.995, 3.869, 4.009 และ 3.969 ตามลำดับ) พบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ($F = 0.877$, $p\text{-value} = 0.454$) แสดงว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

2) อาชีพหลัก ผู้ศึกษาได้แบ่งอาชีพหลักของประชาชนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มประชาชนที่ไม่มีอาชีพหลัก (2) กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพหลักประมง (3) กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพหลักรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (4) กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพหลักค้าขาย (5) กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพหลักประกอบธุรกิจส่วนตัว และ (6) กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพหลักรับจ้างทั่วไป (Mean = 4.045, 3.752, 4.060, 3.869, 3.897 และ 3.992 ตามลำดับ) พบว่า อาชีพหลักเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ($F = 1.524$, $p\text{-value} = 0.185$) แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

3) รายได้ของครัวเรือน ผู้ศึกษาได้แบ่งรายได้ของครัวเรือนของประชาชนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยรายได้ของครัวเรือนที่มีค่าเท่ากับ 131,390.23 บาทต่อปีมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อย (น้อยกว่า 131,390.23 บาทต่อปี) และ (2) กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนมาก (มากกว่า 131,390.23 บาทต่อปี) (Mean = 4.009 และ 3.779 ตามลำดับ) พบว่า รายได้ของครัวเรือนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ($t = 2.939$, $p\text{-value} = 0.004$) แสดงว่า ประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์แตกต่างกัน

4) ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ผู้ศึกษาได้แบ่งระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานของประชาชนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้ค่าช่วงระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานที่มีค่าเท่ากับ 23 ปีมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มประชาชนที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานไม่นาน (3–27 ปี) (2) กลุ่มประชาชนที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานปานกลาง (28–50 ปี) และ (3) กลุ่มประชาชนที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานนาน (51–73 ปี) (Mean = 3.906, 3.876 และ 4.087 ตามลำดับ) พบว่า ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ($F = 2.481$, $p\text{-value} = 0.087$) แสดงว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

5) การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ผู้ศึกษาได้แบ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของประชาชนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และ (2) กลุ่มประชาชน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ศุภวิชัย ฝอยทอง กิติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลและไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรอิสระ	t-test	F-test	p-value
1. ระดับการศึกษา		0.877	0.454
2. อาชีพหลัก		1.524	0.185
3. รายได้ของครัวเรือน	2.939		0.004*
4. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน		2.481	0.087
5. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	-3.777		< 0.001*
6. การได้รับข้อมูลข่าวสาร	-3.647		< 0.001*
7. ประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล	-2.875		0.005*
8. การได้รับประโยชน์จากโครงการ	-2.875		0.005*
9. ความรู้เกี่ยวกับโครงการ	0.231		0.632

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคมของประชาชนตัวอย่าง สรุปได้ว่า ประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 45.50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก มีภูมิลำเนาอยู่ดั้งเดิมในหมู่บ้าน มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 131,390.53 บาทต่อปี มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 32.94 ปี เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ได้รับจากการดำเนินโครงการ และมีความรู้เกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับมาก

2. ระดับความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล และการได้รับประโยชน์จากโครงการ

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ท่าช้าง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการพระราชดำริเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ้งใต้ ตำบลซึ้ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ และเมื่อจำแนกระดับความคิดเห็นออกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ด้านความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ด้านการฟื้นฟู

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92) สาเหตุอาจเกิดจากประชาชนในพื้นที่สังเกตเห็นว่าโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ส่งผลทำให้การกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ได้รับผลกระทบลดน้อยลง และประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการในหลายด้าน จึงส่งผลทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการแห่งนี้อยู่ในระดับมากทุกด้านดังกล่าว

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 รายได้ของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณเนาวิ และสนสุข (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้มาเยือนที่มีต่อการจัดการโครงการศูนย์ศึกษาพรรณไม้ป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยกลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนมาก สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อย อาจได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการด้านการสร้างรายได้จากการจ้างงาน และความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสัตว์น้ำและมีแหล่งอาหารเพิ่มขึ้น จึงส่งผลทำให้กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนมากดังกล่าว

2.2 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ท่าช้าง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการประชารัฐเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ้งใต้ ตำบลซึ้ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ โดยกลุ่มประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ย่อมมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการได้มากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม จึงส่งผลทำให้กลุ่มประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมดังกล่าว

2.3 การได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ เกษสา (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างยั่งยืนเพื่อลดภาวะโลกร้อน ตำบลจันทเขลม อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยกลุ่มประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ย่อมมีโอกาสได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการได้มากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร จึงส่งผลทำให้กลุ่มประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

2.4 ประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ท่าช้าง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการประชารัฐเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ้งใต้ ตำบลซึ้ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ โดยกลุ่มประชาชนที่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการมากกว่ากลุ่ม

ประชาชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มประชาชนที่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ย่อมรับรู้ถึงคุณค่าและประโยชน์ของการดำเนินโครงการได้ดีกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล จึงส่งผลทำให้กลุ่มประชาชนที่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลดังกล่าว

2.5 การได้รับประโยชน์จากโครงการ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัคร หลงกุล (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อการจัดการป่าชุมชนบ้านคำบอน ตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยกลุ่มประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการ สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ย่อมรับรู้ถึงคุณค่าและประโยชน์ของการดำเนินโครงการได้ดีกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการ จึงส่งผลทำให้กลุ่มประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการมากกว่ากลุ่มประชาชนที่ไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1. ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งถือได้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินโครงการอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ดังนั้น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน และจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จึงควรจัดทำแผนงานการจัดทำโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่เพิ่มเติมอย่างทั่วถึง เพื่อยกระดับการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ

2. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน และจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรพิจารณานำข้อมูลความคิดเห็นบางประการที่ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ มาใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาประเด็นดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

3. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน และจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรพิจารณานำปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแผนงาน เพื่อพัฒนาโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนให้มีความสอดคล้อง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และพื้นที่บริเวณใกล้เคียงอย่างทั่วถึง

2. การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศป่าชายเลนภายหลังการดำเนินโครงการสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากหลายฝ่าย ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. กิติชัย รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ศ.ดร. อภิชาติ ภัทรธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบคุณประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยในท้องที่บ้านสว่างอารมณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2560). รายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทย พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง.
- _____. (2561). คู่มือความรู้การกัดเซาะชายฝั่ง. กรุงเทพฯ: กองบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง.
- ณรงค์ เกษสา. (2561). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างยั่งยืนเพื่อลดภาวะโลกร้อน ตำบลจันทเขลม อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ประสิทธิ์ ท่าช้าง. (2560). ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการประจักษ์เพื่อการพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่บ้านซ่งใต้ ตำบลซ่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- พรเพ็ญ เพชรสุศิริ. (2531). การวัดทัศนคติ. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมัคร หลงกุล. (2556). ความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นที่มีต่อการจัดการป่าชุมชนบ้านคำบอน ตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. (การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- สุวรรณเนาวิ แสนสุข. (2559). ความคิดเห็นของผู้มาเยือนที่มีต่อการจัดการโครงการศูนย์ศึกษาพรรณไม้ป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. (การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน. (2565). ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน. สมุทรปราการ.

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมชายฝั่งทะเลและพื้นที่ป่าชายเลนบ้านสว่างอารมณ์
ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ศุภวิชญ์ ฝอยทอง กิติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม

Yamane, T. (1973). *Statistics; An Introductory Analysis*. (3rd ed). Tokyo: Harper
International Edition